



I nýggjum ljósi

Vit eiga einsamøll ábyrgdina. Vit kunnu ikki fara í onnur lond og biðja um pengar fyri hana. Vit áttu ongantíð at kunnað sett onnur í ta støðu, at tey bæði skulu gjalda fyri okkum og hava skomm av sær sjálvum samstundis. Tann stóra kanningin er av, og tað verður ongantíð aftur nóg mikið at vera statistar í leiki, sum onnur skriva og stjórna. Snáva vit á flísunum, mugu við taka ábyrgdina av nasablóðinum eisini.



Gunnar Hoydal, rithøvundur

Vit hava hildið andanum óvantað, henda gleðin. hesar dagarnar. Hon kom so Kann hon standa við? Inn

ímillum skúrarnar hevur nóg meira ljós verið í luftini, og nú sæst stórir dagarnar. Her sum eg siti, er dagurin komin, tá ið sólin fer á rull av reyninum og oman á hálsin vestanfyrir. Hon tekur í ein kneysa ella tveir, er so aftur leys, til hon kemur í krikan og søkkur niður í vøtnini har. Hesa ferð er tað, sum hon logar hjartari, enn nakar mintist.

Landið liggur sum í nýggjum ljósi. Tann stóra kanningin er av. Hon kannaði bara eitt brot úr myrku søguni hesi árin, og brævað var ikki størsta málið av øllum. Kortini er tað ein stórir lætti, at hetta er gjørt, og at úrslitið er so skiligt. Eri farin eitt ríndi í byin, og harníri í høvuðsgøtuni tosa fólk saman um tað, sum er hent. Tað skilst, hvat tey siga, og hvat tey meina við. Eingin rópar ella ger seg klókan ella reypar sær. Tey geva sær stundir og drýggja sær lótna, ovfarin enn og næstan rørd.

Tí nóg er at gleðast um. Fyrst av øllum: Tað er ikki longur bara annar parturin í felagsskapinum, sum skal bera mistøkini einsamallur. Takk er ikki longur einasta orðið, vit kunnu loyva okkum at siga við hin. Byrðan av olmu er eina løtu tikin av okkum. Vit siggja nú greiðari enn nakrantíð, at her er talan um tveir ymskjar partar við hvør sínum natúrligu áhugamáli.

Síðani: Hesi áhugamál eru ógvuliga væl lýst, og tey eru lýst av okkum sjálvum fyrst. Tær hálvttríðja túsund síðurnar hjá kanningarnevndini eru neyvar, men í grundini bara sum ein vátan av tí tilfari, vit høvdu fingið til vega frammanundan í okkara egnu fjølmíðlum. Tað boðar frá góðum, at álvari og fólkeiki nú kunnu fáa umstøður at arbeiða. Og arbeiða uttan fyri heimapolitikkin og partapolitikkin.

Hvat er hesin politikkur, in, hvar og hvussu verða

Føroyar og Danmark á einum vegamóti

Fólk eru vælkomn at senda inn sjónarmið undir heitinum »Føroyar og Danmark á einum vegamóti«. Best er, um tilfarið verður sent blaðnum á diskli ella um internetið. E-mail-adressan hjá Sosialinum er: post@sosialurin.fo. Fax nummarið er 14720

Fyrsta vorteljingin hjá Keypsamtøkuni 1953: Hanus við Høgadalsá, Karsten Hoydal, og Christian Haraldsen. Við bakinum ímóti: J. P. Henriksen. Kneði á Ebbu Petersen kemur undan

avgerðir tiknar? Innan fyri stutta tíð hava vit sæð tveir ymskjar mátar. Tann gamla mátan sum við skattalættanum herfyri, har ein pakki verður gjørdur fyri sterkan áhugaból á náttarfundum seinasta dag fyri liggjarlóg-arfreistina, og har verða so nógvar smágávur lagdar niðuri, at meiriluti fæst fyri rokningini, ið onnur skulu fáa við postinum. Men vit hava eisini sæð ein nýggjan máta sum við oljuloggávuni, har uppskot eru væl fyrireikað og væl upplýst, og tey fáa stundir til at kunna viðgerast væl og virðiliga. Tann stóra kanningin fer at læra okkum, at tað skal kunna siggjast aftur, hvat hendi í einum máli, og hvussu tað hendi, og at ein ábyrgd er til, bæði fyri tí sum eydnaðist og tí, sum fór av lagi.

So nóg er longu komið burtúr, at endurgjaldið er tann minsti spurningurin. Pengarnir hava litið at siga í øllum hesum. Um tað verður ein hálv milliard ella ein heil, hvønn mun ger tað? Afturgjaldingin av høvuðsskuldini verður bara stytta ella longd nógur ár, og eingin fer at leggja merki til tað í einum felags húsarhaldi, sum hevur ráð at stuðla høvuðsvinnuna við mongum slíkum upphæddum, væl vitandi at teir pengarnir eru ikki bara spiltir, teir eru beinleiðis skaðligir.

Ein maður kemur til mín uttan fyri sparikassan. Hann heldur, at pengarnir, sum kanska fáast aftur, skuldu ikki farið í stórapott, men verið markaðir til teirra, ið finga sviðan og sviða enn. Her kom ein útlendskur stovnur burtúr úr ongum og segði við tey, at húsini vóru minni verd enn helvtina av tí, sum tey skyldu. Og eftir stuttari tíð áttu tey ongi hús, men bara skuld. Ein annar heldur, at vit hava fingið ærta aftur, og hon eigur ikki at roknast í krónum ella umberingum. Men skuldu nakrar milliónir gingið frá, so høvdu tær hóskaði kunnað farið til tað, sum hevur við okkara

æru at gera: Tónleik, sjónleik, bókur, sang og gleði. Soleiðis plagdi eingin at tosa. Og hesin merkiligi friggjadagurin í januar, tá ið fólk lögdu arbeiðið niður í eitt samdøgur og komu úr øllum landinum at mæla fyrri. At mæla fyri felagsskapi og samanhaldi og ábyrgd, so at tað ongantíð hendir aftur, sum hendi tá. Soleiðis plagdi eingin at gera.

Ein kona er dottin á gongubreytini hinumegin vegin við gamla Fossbankan. Flísarnar liggja so óslætta, og summar eru næstan regnaðar burtur í ringari stoyting. Í skýmingini hevur hon fingið fótin í ein kant og er farin eftir høvðinum, tað bløðir av nasarygginum. Fólk eru komin til hjálpar, og har verður tosað um ábyrgd. Ein maður peikar upp á meg, og eg má verja meg, havi einki við kommununa at gera longur. Men á vegnum til hús hugsi eg, at tað ber til at fara á býráðið at kanna tað. Kanska havi eg havt ein part av ábyrgdini kortini. Har átti langt síðani at verið bót.

Komi eitt sindur pøstur til hús, men ein skón av ljósi er eftir á luftini enn. Kann gleðin standa við? Nú tingast tey um sakarmál og endurgjald, men hvussu verður við tí, sum hevur mest at siga? Í allari verðini siggja vit, at fólk ivast og siggja onga leið fyri sær. Vavd upp í kappingar um vald og pengar er samanhald ein býur í Russlandi og samstarv ein stovnur í Bruxelles. Tá liggur hetta lítla landið fyri okkum við sínum kegla og klandri og illsinni. Eisini her er flókt, men vit siggja tað so vælsigneda væl, alt sum tað er. Óeindin, sum kortini er ein heild. Aftan á kanningina siggja vit tað uppaftur betur, enn vit hava sæð tað fyrr, og í mun til onnur hava vit eitt arbeiði at gera, eina leið: At taka ábyrgdina av tí og seta okkum sjálvum tær treytir, tað krevur.

Vit eiga einsamøll ábyrgdina. Vit kunnu ikki fara í onnur lond og biðja um pengar fyri hana. Vit áttu ongantíð at kunnað sett onnur í ta støðu, at tey bæði skulu gjalda fyri okkum og hava skomm av sær sjálvum samstundis. Tann stóra kanningin er av, og tað verður ongantíð aftur nóg mikið at vera statistar í leiki, sum onnur skriva og stjórna. Snáva vit á flísunum, mugu við taka ábyrgdina av nasablóðinum eisini.

Gunnar Hoydal